

Najważniejsze spektakle 2022 roku

Od rapowanego musicalu do przybysza z Kosmosu

„Zróbcie dym, zróbcie szum, niech się Polska obudzi!” – wykrzykują bohaterowie musicalu „1989”, najważniejszego krakowskiego spektaklu 2022 roku. Teatr wciąż ma moc budzenia świadomości, ale też jest barometrem nastrojów oraz detonatorem narodowych lęków.

**Małgorzata Skowrońska
Marta Gruszecka
Michał Olszewski**

Obudzone z pandemicznego snu sceny z różną intensywnością odnalazły się w nowej rzeczywistości. W świetnej formie, choć polityczna rzeczywistość daje im w kość, są Teatr im. Słowackiego oraz Teatr Nowy Proxima. Łaźnia Nowa trzyma poziom, a tegoroczny Festiwal Boska Komedia potwierdził swój status najważniejszych marek kulturalnych w Polsce. Żal, że Stary Teatr wciąż nie odbił się od dna, pozostaje, ale jakiegoś światła nadziei wraz z ostatnimi spektaklami nadeszło – ten zespół ma niezwykłą siłę, ale musi mieć co grać.

Jakie spektakle zwróciły uwagę publiczności i krytyków w tym roku? Przygotowaliśmy przegląd tego, co najbardziej istotne i zaskakujące w krakowskim teatrze. Jeśli jeszcze nie widzieliście tych sztuk, warto nadrobić zaległości.

„1989”

1 **Teatr im. Słowackiego wspólnie z Gdańskim Teatrem Szekspirowskim.** Energetyczna i symboliczna bomba. Musical wyreżyserowany przez Katarzynę Szyngierę to hit ostatnich dwóch miesięcy odchodzącego roku. Czegoś takiego jeszcze w polskim teatrze nie było – rapowany musical opowiadający o demokratycznym przełomie 1989 r. i oddający hold kobietom Solidarności.

Twórcy postanowili pokazać po hitowych „Dziadach”, które w gruncie rzeczy są bolesną diagnozą polskości, że możemy mieć pozytywny mit. Wszystko w tym spektaklu za-

grało: od liberetta, muzykę, choreografię po grę aktorską. Rzadko się zdarza, żeby każda scena przyjmowana była aplauzem widowni, a standing ovation kończył spektakl. Tak jest w tym przypadku. Niestety, na bilety trzeba polować. To towar deficytowy.

„NAXUJ. RZECZ O PREZYDENCIE ZELEŃSKIM”

2 **Teatr Nowy Proxima.** Teatr Nowy Proxima swoją energią rozbija teatralny bank emocji. W tym zestawieniu są aż trzy spektakle tej sceny, a to nie udało się nawet renomowanym teatrom, które są dotowane z pieniędzy państwowych czy samorządowych. Świetną kondycję Nowego potwierdził Festiwal Boska Komedia – w konkursie jedną z dwóch nagród specjalnych dostał dyrektor Piotr Sieklucki za reżyserię „NaXuj. Rzecz o prezydencie Zeleńskim”. – Koncepcja stworzenia satyrycznej historii o komiku, który został prezydentem Ukrainy, mogła okazać się niefortunna w związku z obecną sytuacją międzynarodową. Jednak reżyser przedstawił, łącząc poetykę wodewilu i innych popularnych form teatralnych, stworzył przedstawienie, które bawi publiczność, a jednocześnie każe jej skonfrontować się z wojenną rzeczywistością – komentowało jury.

„KRUCHOŚĆ WODORU”

3 **Teatr Nowy Proxima.** Po wielkim sukcesie spektaklu „Kora.Boska” (to właśnie za ten spektakl resort kultury ukarało krakowski teatr obcięciem dotacji nawet na zajęcia dla dzieci czy seniorów) Katarzyna Chlebny wyreżyserowała i wcieliła się w rolę Ewy Demarczyk. O tej legendarnej artystce można opowiedzieć na wiele sposobów. Chlebny wybrała jednak najprostszą linię – postanowiła opowiedzieć o więzieniu, jaki stwarzają sobie pracobolnicy-profesjonaliści. Jeśli są przy tym artystami, emocje są skrajne. Spektakl miał swoją premierę w grudniu – jeszcze niewielu widzów miało szansę go zobaczyć. Na pewno trzeba ten tytuł wpisać na listę obowiązkową.

„ARCADIA – SEANS LAMENTACYJNY BEZ SŁÓW”

4 **Teatr KTO.** Założony przez Jerzego Zonia Teatr KTO obchodził w tym roku 45 lat działalności artystycznej. Zaczyna jubileusz, a na dodatek uczczony rewelacyjnym spektaklem. Przez lata KTO wykształcił swój specyficzny język, którym opowiada świat – „Arcadia...” jest tej cechy osobowości krakowskiej sceny, która znalazła swój dom w dawnym kinie Wrzos na Podgórzu (co ciekawe, budynek po przebudowie i remoncie zwraca uwagę architektów i zdobywa branżowe nagrody).

Spektakl opowiada o przyglądaniu się światu, przemijaniu, obserwacji tego, co tu i teraz oraz spoglądaniu za horyzont. Symbolicznym przedmiotem rozważań jest lawka, a w zasadzie lawki, które okazują się nośnikami sensu i świadkiem naszej codzienności. Prosty zabieg sceniczny w połączeniu z choreografią i muzyką okazuje się przejmującym doświadczeniem.

FESTIWAL BOSKA KOMEDIA

5 **Teatr Łaźnia Nowa.** 15. edycja przeglądu wydarzeń teatralnych po raz kolejny udowadnia, że w Krakowie powstała i rozwija się jedna z najważniejszych marek kulturalnych w kraju. To przede wszystkim zasługa Bartosza Szudłowskiego, który nieustrudzenie poszukuje tego, co w teatrze ciekawe, drapieżne, świeże, pokazując, że teatr, wbrew ciśnieniu obecnej polityki kulturalnej, pozostaje przestrzenią wolności, swobody i nieskrępowanej wyobraźni.

W tym roku na owacje zasługujące pokazywany poza konkursem spektakl „Rohtko” (błąd w pisowni nazwiska słynnego malarza jest zamierzony). Reżyserowana przez Łukasza Twardowskiego koprodukcja lotewskiego Teatr Dailes i Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu zniewala rozmachem, dopracowaną do najmniejszego detalu scenografią i muzyką, niezwykłą na polskich grą aktorską – skoncentrowaną, wyciszoną – ale przede wszystkim wielowątkowym tekstem o autentyczności i fałszu, emocjach i oczekiwaniach towarzyszących sztuce, upływowi czasu. Wszystko to sprawia, że „Rohtko” zabiera widzów w fascynującą podróż przez teatralny labirynt.

Nie oznacza to oczywiście, że obyło się bez rozczarowań. Drugą część oczekiwanego w Krakowie „Imagine” Krystiana Lupy (Teatr Powszechny) to chyba najslabszy moment tej edycji Boskiej Komedia. Zamiast zapowiadanego teatralnego trzęsienia ziemi otrzymaliśmy pustosłowie, pogubiony zespół aktorski i zgrane chwytliwy. Szkoda. ●

Druga piątka spektakli, które warto zobaczyć

Na liście najlepszych krakowskich spektakli powinny jeszcze znaleźć się:

6 „Byk” Szczepana Twardocha - reżyseria Robert Talarczyk, również jako aktor; Teatr Śląski w Katowicach, Teatr Łaźnia Nowa i Studio teatrgaleria;

7 „Twin Peaks: do czerwonych drzwi zapukam” - autor Grzegorz Like, reżyseria Ana Nowicka; Teatr Barakah

8 „Art of Living” - adaptacji powieści „Życie instrukcja obsługi” Georges’a Pereca, reżyseria Katarzyna Kalwat; Narodowy Stary Teatr

9 „Mały Książę” - spektakl na podstawie książki Antoine’a de Saint-Exupéry, reżyseria Piotr Sieklucki; Teatr Nowy Proxima

10 „Doktor Dolittle” - reżyseria i choreografia Maćko Prusak; adaptacja, dramaturgia i teksty piosenek Marta Giergielewska

• Spektakl „1989”
FOT. JAKUB WŁÓDEK / AGENCJA WYBORCZA.PL